

T.C.
YÜKSEK SEÇİM KURULU BAŞKANLIĞI
Seçim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Sayı : 19638395-050.01.04-E.329304
Konu : Karar Örneği

14/11/2018

TÜRKİYE TARIMSAL SÜT ÜRETİCİLERİ MERKEZ BİRLİĞİNE

Yüksek Seçim Kurulunca verilen 07/11/2018 tarihli ve 2018/1048 sayılı karar örneği ilişikte gönderilmiştir.

Bilgi edinilmesi ve gereği rica olunur.

Sadi GÜVEN
Yüksek Seçim Kurulu Başkanı

EKİ :
- Karar Örneği (4 Sayfa)

Bu evrakın ağı güvenli elektronik imza ile imzalıdır, fiziki olarak gönderilmez.

Yüksek Seçim Kurulu Başkanlığı Mithatpaşa Cad. No:12 06640 Sıhhiye/ANKARA
Ayrıntılı bilgi için irtibat:Kurul İşleri ve Kararlar Daire Başkanlığı Murat AÇIKSOZ
Telefon: (0 312) 419 10 39 - 48 (10 Hat) Faks:(0 312) 419 10 49 - 419 53 08

Evrakın e-imzalı hali <https://evrakdogrulama.ysk.gov.tr/evrak> adresinden tKGmo/+ - ZMvugeH - iR0pJwX - a33AJc= kodu ile beyit edilebilir.

T.C.
YÜKSEK SEÇİM KURULU
Karar No : 1048

- K A R A R -

Türkiye Tarımsal Süt Üreticileri Merkez Birliği Hukuk Müşaviri Av. A. Atilla METİN tarafından Kurulumuz Başkanlığına gönderilen 26/10/2018 tarihli, 1533 sayılı yazıda; 31 Mart 2019 tarihinde yapılacak olan Mahalli İdareler Seçimlerinde, aday olabilmek için kanun gereği çekilmesi veya görevlerinden ayrılması gerekenlerin çekilme veya görevlerinden ayrılma isteğinde bulunma tarihlerinin belirlenmesine ilişkin Yüksek Seçim Kurulunun 23/10/2018 tarihli, 2018/1036 sayılı kararın 26/10/2018 tarihli, 30577 sayılı Resmi Gazetede yayımlandığı, 2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanunu'nun 18. maddesinde yer alan "üst birlikler" kavramının kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ile sendikalar ve kamu bankalarının üst birliklerini mi yoksa bunlardan ayrı bir kurumu mu ifade ettiğinin açıklığa kavuşturularak 5200 sayılı Tarımsal Üretici Birlikleri Kanunu kapsamında kurulan Merkez Birliğinin ve 300'den fazla tüzel kişiliğe haiz üye birliklerinin yönetim ve denetim kurulu üyelerinin 31 Mart 2019 tarihinde yapılacak olan Mahalli İdareler Seçimlerinde görevlerinden ayrılmalarının gerekip gerekmediği hususunda görüş istenilmiş olmakla, konu incelenerek;

GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanunu'nun "Adaylık için görevden çekilmesi gerekenler" başlıklı 18. maddesinde; "Hâkimler ve savcılar, yüksek yargı organları mensupları, yüksek öğretim kurumlarındaki öğretim elemanları, Yükseköğretim Kurulu, Radyo ve Televizyon Üst Kurulu üyeleri, kamu kurumu ve kuruluşlarının memur statüsündeki görevlileri ile yaptıkları hizmet bakımından işçi niteliği taşımayan diğer kamu görevlileri, aday olmak isteyen belediye başkanları ve subaylar ile astsubaylar, aday olmak isteyen siyasi partilerin il ve ilçe yönetim kurulu başkan ve üyeleri ile belediye meclisi üyeleri, il genel meclisi üyeleri, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ile sendikalar, kamu bankaları ile üst birliklerin ve bunların üst kuruluşlarının ve katıldıkları teşebbüs veya ortaklıkların yönetim ve denetim kurullarında görev alanlar genel ve ara seçimlerin başlangıcından bir ay önce seçimin yenilenmesine karar verilmesi halinde yenileme kararının ilanından başlayarak yedi gün içinde görevlerinden ayrılma isteğinde bulunmadıkça adaylıklarını koyamazlar ve aday gösterilemezler."

hükmü yer almaktadır.

Öncelikle, 2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanunu'nun 18. maddesinde yer alan "üst birlikler" kavramının, bu kavramdan önce gelen "kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ile sendikalar ve kamu bankaları"nın üst birliklerini mi, yoksa bunlardan ayrı bir kurumu mu ifade ettiği hususunun açıklığa kavuşturulmasında zorunluluk bulunmaktadır.

Bu amaçla, Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulu'nca 8/4/2010 tarihinde kabul edilen ve 10 Nisan 2010 tarihli, 27548 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 5980 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun ile Milletvekili Seçimi Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un, 2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanunu'nun 18. maddesini değiştiren 29. maddesinin genel ve madde gerekçelerini incelemek ve kanun koyucunun bu maddedeki "üst birlikler" kavramını ne amaçla madde metnine ilave ettiğinin bilinmesi gerekmektedir.

2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanunu'nun 18. maddesinde değişiklik yapılması hakkındaki 5980 sayılı Kanun'un 29. maddesinin "Genel Gereçesi"nde;

3069 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Üyeliği ile Bağdaşmayan İşler Hakkında Kanunun 2 nci maddesinde, Türkiye Büyük Millet Meclisi Üyeliğine seçilenlerin Devlet ve diğer kamu tüzelkişilerinde ve bunlara bağlı kuruluşlarda; Devletin veya diğer kamu tüzelkişilerinin doğrudan doğruya ya da dolaylı olarak katıldığı teşebbüs ve ortaklıklarda; özel gelir kaynakları ve özel imkanları kanunla sağlanmış kamu yararına çalışan derneklerin ve Devlettten yardım sağlayan ve vergi muafiyeti olan vakıfların, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ile sendikalar ve bunların üst kuruluşlarının ve katıldıkları teşebbüs veya ortaklıkların yönetim ve denetim

T.C.
YÜKSEK SEÇİM KURULU
Karar No : 1048

kurullarında görev alamayacakları, vekili olamayacakları, herhangi bir taahhüt işini doğrudan veya dolaylı olarak kabul edemeyecekleri, temsilcilik ve hakemlik yapamayacaklarının hüküm altına alındığı, 3069 sayılı Kanunun 6 ncı maddesi ile Türkiye Büyük Millet Meclisi üyesi seçilmeden önce bu Kanunla yasaklanan herhangi bir yükümlülük üstlenmiş bulunan üyelerin mevcut durumlarını altı ay içinde bu Kanuna uygun hale getireceklerinin belirtildiği,

2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanunu'na göre aday olacak yada gösterilecek kamu görevlilerinin, siyasi parti yöneticilerinin ve Türk Silahlı Kuvvetleri mensuplarının görevlerinden ayrılmaları gerekirken, özü itibariyle kamu görevi yapan kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ile sendikalar ve bunların üst kuruluşlarının ve katıldıkları teşebbüs veya ortaklıkların yönetim ve denetim kurullarında görev alanların görevden ayrılma zorunluluğunun bulunmadığını, hatta 3069 sayılı Kanunla milletvekili seçildikten itibaren görevlerinden ayrılmaları için kendilerine altı aylık bir süre tanındığını, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ile sendikalar ve bunların üst kuruluşlarının ve katıldıkları teşebbüs veya ortaklıkların yönetim ve denetim kurullarında görevli adayların, kurumlarının teşkilat ve imkanlarını seçimlerde kullandığını, bu durum haksız rekabete yol açtığı, milletvekili seçilemeyenlerin görevine devam etmesi halinde buldukları kurumu siyasallaştırdığı, temsil kabiliyetini zayıflattığı, milletvekili seçilenlere tanınan altı aylık süre ile de özellikle bu kurumların başkanlıklarından gelenler için yeni yönetim kurulunu tanzim etme, bir nevi o kurumda varlığını devam ettirme yolu açıldığı,

Kanun teklifi ile aday olmak isteyen ya da aday gösterilecek kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ile sendikalar ve bunların üst kuruluşlarının ve katıldıkları teşebbüs veya ortaklıkların yönetim ve denetim kurullarında görev alanların da; aday olacak yada gösterilecek kamu görevlileri, siyasi parti yöneticileri ve Türk Silahlı Kuvvetleri mensupları gibi görevlerinden ayrılmalarının amaçlandığı,

ifadelerine yer verilmiştir.

Bu hükümler üzerine Yüksek Seçim Kurulunun 28/7/2015 tarihli, 2018/1513 sayılı kararı ile "kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ile sendikalar, kamu bankaları ile üst birliklerin ve bunların üst kuruluşlarının ve katıldıkları teşebbüs veya ortaklıkların yönetim ve denetim kurullarında görev alanların, aday olmaları halinde, kurumlarının teşkilat ve imkânlarını seçimlerde kullandığı, bu durumun haksız rekabete yol açtığı, seçilemeyenlerin görevine devam etmesi halinde buldukları kurumu siyasallaştırdığı ve temsil kabiliyetini zayıflattığı belirtilmiştir. Dolayısıyla, kanun koyucunun, kamuoyunu etkileyip, yönlendirebilmeleri nedeniyle, üst birliklerde görevli olan ve irade açıklamasında bulunmaya yetkili olanların mesleklerini seçilme avantajı olarak kullanmaktan kaynaklanan eşitsizliği bu hükümlerle gidermeye çalıştığı şüphesizdir. Kaldı ki, demokratik toplum düzeni gereklerine uygun bir seçimin yapılabilmesi, adayların eşit bir biçimde yarışmalarına olanak sağlayan bir ortamın oluşturulması koşuluna bağlıdır. Bu durumda, 2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanunu'nun 18. maddesinde yer alan "üst birlikler" kavramının, bu kavramdan önce gelen "kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ile sendikalar ve kamu bankaları"nın üst birliklerini değil, müstakil üst birlikleri kapsadığının kabul edilmesi gerektiği,

2839 sayılı Kanun'un 18. maddesinde yapılan değişiklikle ilgili kanun teklifinde "...kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ile sendikalar ve bunların üst kuruluşlarının ..." ifadesi yer almakta iken, Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde yapılan görüşmeler sırasında, "... sendikalar"dan sonra gelmek üzere "kamu bankaları ile üst birliklerin" ifadesi eklenmiştir. Madde metnine bir bütün olarak bakıldığında, "kamu bankaları ile üst birlikler"ın diğerlerinden bağımsız oldukları açıkça anlaşıldığına" karar verilmiştir.

Buna göre, 2839 sayılı Kanun'un 18. maddesinde yer alan "üst birlikler" kavramının, bu kavramdan önce gelen "kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ile sendikalar ve kamu bankaları"nın üst birliklerini değil, müstakil üst birlikleri kapsadığına kuşku bulunmamaktadır. Ancak, Türkiye Tarımsal Süt Üreticileri Merkez Birliğinin yönetim ve denetim kurulunda görev alan yöneticilerin aday olabilmeleri için görevlerinden ayrılmalarının gerekip gerekmediği, eş

T.C.
YÜKSEK SEÇİM KURULU
Karar No : 1048

anlatımla adı geçen Birliğin 2839 sayılı Kanun'un 18. maddesinde sözü edilen "üst birlikler" arasında olup olmadığı hususunun açığa kavuşturulması gerekmektedir.

5200 sayılı Tarımsal Üretici Birlikleri Kanununun;

"Birliğin görevleri" başlıklı 5. maddesinde;

"Birlikler, bu Kanunun amacına uygun olarak aşağıdaki görevleri yapar:

a) Üyelerinin ürettikleri ürünlerle ilgili piyasa araştırmaları yapmak ve yaptırmak.

b) Üyelerinin ürünlerine pazar bulmak, ürünlerin pazara arzını düzenlemek.

c) Üyelerine üretim teknikleri, hasat, depolama, paketleme konularında teknik destek sağlamak.

d) Üyelerine girdi temininde yönlendirici yardımlarda bulunmak.

e) İç pazara ve ihracata uygun çeşitlerin üretilmesini sağlamak.

f) Eğitim ve yayım hizmeti vermek, danışman hizmeti sağlamak.

g) Ürün kalitesini iyileştirici tedbirler almak ve ürün standartlarını uygulamak.

h) Çiftlik düzeyinde yapılan tarımsal uygulamaları izlemek, kayıtlarını tutmak ve belge düzenlemek.

ı) Paket ve ambalajlarla ilgili standartların uygulanmasını sağlamak.

i) Çevreyle uyumlu üretim tekniklerini yaygınlaştırmak.

j) Üyeleri adına ürün depolanmasına, gerektiğinde bu amaçla depo kiralanmasına yardımcı olmak.

k) Ürünlerin tanıtımıyla ilgili faaliyetlerde bulunmak.

l) Ürünlerle ilgili her türlü kaydı tutmak.

m) Türkiye Cumhuriyeti'nin kabul ettiği uluslararası ürün veya ürüne özgü ortak piyasa düzenlemelerinin gerektirdiği görevleri yürütmek.

n) Sözleşmeli üretim kapsamında, üyeleri adına örnek tip sözleşmeler düzenlemek ve bununla ilgili faaliyetleri koordine etmek.."

"Merkez birlikleri" başlıklı 13. maddesinde;

"Birlikler ürün veya ürün grubu bazında ulusal düzeyde merkez birliği şeklinde örgütlenebilir. Merkez birliği, aynı ürün veya ürün grubunda faaliyet gösteren en az yedi tarımsal üretici birliğinden oluşur. Aynı ürün veya ürün grubu için birden fazla merkez birliği kurulamaz. Merkez birliklerinin kuruluşu, tarımsal üretici birliklerinin kuruluşundaki esaslara tabidir. Merkez birliğin genel kurulu, üye birliklerinin genel kurullarınca seçilecek birer temsilciden oluşur. Merkez birliklerinin yönetim ve denetim kurullarının üye sayısı, görevleri ve sorumlulukları tüzüklerinde belirlenir.

"Merkez birliklerinin görev ve yetkileri" başlıklı 14. maddesinde;

"Merkez birliklerinin görev ve yetkileri şunlardır :

a) Faaliyet gösterdikleri ürün veya ürün grubuyla ilgili olarak ulusal düzeydeki üretim planlarına ve ürünlerinin pazarlanmasına ilişkin kurallara uyulmasında üyelerine yardımcı olmak ve üyelerini yönlendirmek.

b) Üyelerinin faaliyetlerini desteklemek, izlemek ve değerlendirmek.

c) Üyelerini, yurt içinde ve yurt dışında temsil etmek.

d) Türkiye Ziraat Odaları Birliğinin ürün bazında yapacağı çalışmalara katılmak ve danışma kuruluna temsilci göndermek."

hükümleri yer almaktadır.

Kurulumuzca yapılan değerlendirme neticesinde; Yüksek Seçim Kurulunun 28/7/2015 tarihli, 1513 sayılı kararında, 2839 sayılı Kanununun 18. Maddesinde geçen "üst birliğin" tanımının yapıldığı, Türkiye Tarımsal Süt Üreticileri Merkez Birliğinin ve üye birliklerinin 2839 sayılı Kanun'un 18. maddesinde adı geçen "üst birlik" olmadıkları, bu nedenlerle merkez birliğin ve üye birliklerin yönetim ve denetim kurulu üyelerinin 31 Mart 2019 tarihinde yapılacak olan Mahalli İdareler Seçimlerine katılabilmeleri için istifa etmelerinin gerekmediğine karar verilmesi gerekmiştir.

T.C.
YÜKSEK SEÇİM KURULU

Karar No : 1048

S O N U Ç: Açıklanan nedenlerle;

1- Yüksek Seçim Kurulunun 28/7/2015 tarihli, 1513 sayılı kararında, 2839 sayılı Kanunun 18. Maddesinde geçen "üst birliğin" tanımının yapıldığı, Türkiye Tarımsal Süt Üreticileri Merkez Birliğinin ve üye birliklerinin 2839 sayılı Kanun'un 18. maddesinde adı geçen "üst birlik" olmadıkları, bu nedenlerle merkez birliğin ve üye birliklerin yönetim ve denetim kurulu üyelerinin 31 Mart 2019 tarihinde yapılacak olan Mahalli İdareler Seçimlerine katılabilmeleri için istifa etmelerinin gerekmediğine,

2- Karar örneğinin Türkiye Tarımsal Süt Üreticileri Merkez Birliğine gönderilmesine,
07/11/2018 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

Başkan
Sadı GÜVEN

Başkanvekili
Erhan ÇİFTÇİ

Üye
Nakiddin BUĞDAY

Üye
Muharrem AKKAYA

Üye
Cengiz TOPAKTAŞ

Üye
Kürşat HAMURCU

Üye
İlhan HANAĞASI

Üye
Yunus AYKIN

Üye
Faruk KAYMAK

Üye
Refik EĞRİ

